

Anmälan om god man & förvaltare på grund av hälsoskäl

Innehållsförteckning

Allmänt.....	2
Förordnande av god man.....	2
Förordnande av förvaltare.....	2
Anmälningsskyldighet.....	2
Vad skall en anmälan innehålla.....	3
Överförmyndarnämndens handläggning.....	3
Uppdraget som god man förvaltare.....	4
Överförmyndarnämndens kontroll.....	4
Arvodesregler.....	4
Kontaktuppgifter.....	5

Anmälan om god man och förvaltare på grund av hälsoskäl

Allmänt

För att en ställföreträdare – en god man eller förvaltare – ska kunna förordnas krävs vissa förutsättningar i 11 kap föräldrabalken (FB) är uppfyllda. En anmälan om god man eller förvaltare måste därför innehålla vissa uppgifter. Till anmälan måste dessutom vissa handlingar bifogas. Nedan anges vilka förutsättningar som ska vara uppfyllda och vilket underlag som skall inges för ärendets handläggning hos överförmyndarnämnden. Beslut i ärenden rörande anordnande av godmanskap och förvaltarskap fattas av domstol, i första hand tingsrätten.

God man (11 kap 4 § föräldrabalken)

När en person har svårigheter med att betala sina räkningar eller tillvarata sina intressen I övrigt kan detta oftast lösas genom en fullmakt. Det är ett enkelt och smidigt förfarande. Om den enskilde på grund av sjukdom eller motsvarande inte längre kan skriva fullmakt eller inte har någon att ge ett sådant förtroende kan godmanskap komma I fråga.

Lagen anger att om någon på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande förhållande behöver hjälp att bevaka sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person ska rätten förordna god manom det behövs.

För att det skall förordnas god man krävs att den det gäller ger sitt samtycke till godmanskap. Förstår den enskilde ej vad saken gäller och därför inte kan samtycka till godmanskap skall det styrkas genom ett läkarintyg.

Förvaltare (11 kap 7 § föräldrabalken)

I vissa fall är godmanskap inte tillräckligt för att hjälpa en person på ett tillfredställande sätt. Om den enskilde är ur stånd att vårda sig och eller sin egendom kan rätten förordna förvaltare. Genom förvaltarskapet mister huvudmannen hela eller delar av sin rättshandlingsförmåga. Ett förvaltarskap är således en mycket ingripande åtgärd och anordnas endast om det inte är tillräckligt med godmanskap eller annan mindre ingripande, frivillig åtgärd. Ett särskilt läkarintyg avseende förvaltarskapet krävs, som styrker behovet. Förvaltarskap är inte beroende av att den enskilde samtycker till åtgärden.

Anmälningskyldighet

Enligt socialtjänstförordningen 5 kap. 3 § skall socialnämnden anmäla behov av god man eller förvaltare till överförmyndarnämnden. Även enligt 15 § LSS skall kommunen anmäla till överförmyndarnämnden när en person behöver god man eller förvaltare. Samma skyldighet åvilar kommunen då godmanskapet/förvaltarskapet bör kunna upphöra.

Anmälan om behov av god man eller förvaltare kan också göras av kuratorer, hemtjänstpersonal, sjukvårdsinrättningar, bankpersonal, avlägsna släktingar m.fl.

Anmälningsskyldighet föreligger även i de fall det inte går att få den enskildes samtycke. Vidare innebär anmälningsskyldigheten att sekretessen bryts. Det gäller både innehållet i anmälan om behov av god man eller förvaltare och när överförmyndarnämnden begär upplysningar från socialförvaltningen eller omvårdnadsförvaltningen enligt 16 kap 10 § FB. Överförmyndarnämnden avgör själv vilka uppgifter som behövs för denna s handling i ett ärende och socialförvaltningen respektive omvårdnadsförvaltningen är skyldiga att lämna ut begärda uppgifter.

Vad skall en anmälan innehålla?

En anmälan om behov av god man eller förvaltare skall göras med hjälp av särskild blankett som finns tillgänglig på överförmyndarnämndens kansli alternativt på www.solna.se under rubriken överförmyndare. Av anmälningsblanketten skall framgå vad den enskilde behöver hjälp med och orsaken till detta. Vidare skall framgå hur den enskilde fungerar i sin vardag och på vilket sätt denne saknar förutsättningar att själv ta ansvar för sina angelägenheter. Likaså skall uppgifter om den enskildes bostadssituation, sjukdom, funktionshinder, socialsituation och släktingar samt den enskildes inkomster och utgifter, tillgångar och skulder framgå under förutsättning att dessa uppgifter är kända för anmälaren.

Följande handlingar skall bifogas ifylld anmälningsblankett;

- social utredning eller skriftligt utlåtande från kurator, hemvårdschef, biståndshandläggare eller liknande, som styrker behov av god man eller förvaltare
- personbevis avseende den enskilde, vilket visar dennes eventuella barn
- personbevis på eventuell föreslagen god man eller förvaltare
- den enskildes samtycke (om detta är möjligt)
- läkarintyg (vilket alltid krävs om den enskildes hälsotillstånd är sådant att dennes samtycke till godmanskap inte kan hämtas in. Vid förvaltarskap krävs alltid läkarintyg eller likvärdig utredning.

Överförmyndarnämndens handläggning

När en anmälan om behov av god man eller förvaltare inkommer till överförmyndarnämnden utreder denna om förutsättningar finns för att ansöka om godmanskap alternativt förvaltarskap hos tingsrätten. Det kan då finnas anledning att ta in kompletterande utredning t.ex. i form av yttrande från vårdinrättning eller anhöriga. När handlingarna är kompletta och överförmyndarnämnden bedömer att förutsättningar för godmanskap eller förvaltarskap föreligger lämnas ärendet till tingsrätten för beslut. När tingsrätten fattat beslut om att anordna godmanskap eller förvaltarskap utfärdar överförmyndarkansliet ett registerutdrag om ställföreträdarskapet. Överförmyndarnämnden har därefter att utöva tillsyn över den verksamhet som gode mannen eller förvaltaren utövar.

Om överförmyndarnämnden skulle bedöma att det saknas förutsättningar för att ansöka om godmanskap eller förvalterskap hos tingsrätten kan överförmyndarnämnden fatta ett beslut att inte ansöka om godmanskap respektive förvalterskap. Beslutet, som kan överklagas hos tingsrätten, skickas då till den enskilde med motiveringen att det inte finns skäl att ansöka om godmanskap för den enskilde. Överförmyndarnämnden underrättar även den nämnd som anmält behov av god man eller förvaltare att någon ansökan inte kommer att göras till tingsrätten. Den enskilde kan dock själv vända sig till tingsrätten med en ansökan om god man eller förvaltare.

Uppdraget som god man/förvaltare

Uppdraget kan innefatta

- **Bevaka rätt**, t.ex. att bevaka den enskildes intressen i samband med lägenhetsförsäljning eller -avveckling, bouppteckning/arvskifte eller ansöka om exempelvis vård och annat boende.
- **Förvalta egendom**, avser ekonomin i sin helhet, dvs. inkomster, utgifter, tillgångar och skulder. Uppdraget kan också begränsas till att endast avse en viss del av den enskildes egendom som t.ex. en fastighet eller ett arv
- **Sörja för person**, innebär att tillse att den sociala situationen fungerar på ett tillfredställande sätt, exempelvis genom personlig kontakt med den enskilde, dennes anhöriga och eventuell vårdpersonal.

Överförmyndarnämndens kontroll

Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet som har till uppgift att kontrollera att förordnade gode män och förvaltare sköter sina uppdrag på ett tillfredställande sätt. Den ekonomiska förvaltningen kontrolleras genom att ställföreträdaren, när uppdraget påbörjas, ska ge in en förteckning över den enskildes samtliga tillgångar och skulder. Varje år skall en årsräkning inges, med uppgift om årets samtliga inkomster och utgifter samt tillgångar och skulder vid periodens början och slut. När uppdraget avslutas, exempelvis när den enskilde avlider, ska en sluträkning inges. Kravet på redovisning medför att ställföreträdaren måste föra räkenskaper, dvs. bokföra alla transaktioner som utförs för den enskildes räkning och spara alla verifikationer.

Ställföreträdaren kan endast sköta den löpande hushållsekonomin utan särskilt samtycke från den enskilde och överförmyndarnämnden. Vissa mer omfattande åtgärder som köp och försäljning av fastighet, bostadsrätt, upptagande av lån, vissa typer av placeringar kräver enligt lag samtycke från överförmyndarnämnden.

Arvodesregler

En god man eller förvaltare har rätt till ett skäligt arvode för uppdraget och ersättning för de utgifter som varit skäligen påkallade.

Överförmyndarnämnden fattar beslut om arvodet och kostandsersättnings storlek och även om vem som ska betala arvodet och kostandsersättningen.

Enligt huvudregel är det den enskilde, dvs. den som har god man eller förvaltare, som ska betala arvodet och ersättningen för utgifter.

Hos överförmyndarnämndens kansli finns ett särskilt dokument som mer ingående beskriver överförmyndarnämndens riktlinjer för arvodesersättning.

Kontakt med Överförmyndarkansliet:

Kontaktcenter nås på telefonnummer 08 746 10 00.

Besöksadress: Stadshusgången 2
Postadress: Solna stad, Överförmyndarkansliet, 171 86 SOLNA
e-post: overformyndarnamnden@solna.se

Hemsida:

www.solna.se under fliken Familj & Omsorg